

บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ศึกษากรณีเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

**ROLES OF LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION AND PLANT
GENETIC CONSERVATION CASE STUDY OF BANGSAI SUBDISTRICT
MUNICIPALITY MUEANG CHONBURI DISTRICT CHONBURI PROVINCE**

ช่อผกา พรมทา

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ศึกษากรณีเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีวิธีดำเนินการวิจัยโดยการศึกษเอกสาร และการศึกษาภาคสนามในพื้นที่เทศบาลตำบลบางทราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึก 12 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชจะเห็นได้ว่า เทศบาลตำบลบางทราย มีพื้นที่ปกปักรักษาพันธุ์พืชในแนวเขตป่าชายเลนคือต้นแสม และต้นโกงกาง เป็นพืชที่มีความโดดเด่นของตำบลนี้ เพราะจากการสำรวจแล้วพบว่า ทุกชุมชนจะมีการเข้าไปตัดป่าयरห้ต้นโกงกางและต้นแสมอยู่ใน ทุกชุมชน และไม่ใช้แค่ดูแลเฉพาะต้นโกงกางและต้นแสม เทศบาลตำบลบางทราย ยังให้ความสนใจในการรวบรวมพันธุกรรมพืชทั้งหมดในเขตเทศบาลตำบลบางทราย จำนวนเกือบ 100 ชนิด รวบรวมไว้เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานได้ โดยทะเบียนพรรณไม้ จะบอกถึงพันธุ์ไม้นั้นมีคุณ มีโทษอย่างไร ใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง ซึ่งการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นนั้นมีประโยชน์เป็นอย่างมาก เพราะในปัจจุบัน พืชบาง

ชนิดไม่มีการปลูกเพิ่ม เมื่อพืชชนิดนั้นตายไปเด็กรุ่นหลังก็ไม่มีโอกาสได้เห็น การรวบรวมฐานทรัพยากรท้องถิ่นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ปัญหาและอุปสรรคกิจกรรมการปลูกรักษาพันธุกรรมพืช การติดตามการเจริญเติบโตของพืช เทศบาลตำบลบางทรายได้ดำเนินโครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการนำต้น โกงกาง ต้นแสม มาแจกจ่ายให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางทราย ได้ดำเนินการปลูกเพิ่มตามแนวเขตป่าชายเลนที่มีอยู่แล้ว เพื่อทดแทนบางต้นที่ตาย จากการบันทึกการเปลี่ยนแปลงพบปัญหาของการเจริญเติบโตของต้น โกงกาง ต้นแสม อัตราการตาย 65 เปอร์เซ็นต์ เกิดจากสภาวะความแห้งแล้ง ในบางครั้งฝนไม่ตกทิ้งช่วงนานเกินไป ดินโคลนเน่าเสีย มีกลิ่นเหม็น ช่วงระยะเวลาการปลูกไม่เหมาะสมทำให้ปลูกแล้วเกิดการตายเป็นส่วนใหญ่ ในบางครั้งน้ำทะเลมีคลื่นแรงซัดเอาต้นอ่อนที่เพิ่งลงปลูกลอยไปกับน้ำทะเล ทางเทศบาลตำบลบางทราย จึงได้ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกในการแก้ปัญหาาร่วมกัน ปัญหาในการแสดงบทบาทของผู้ประสานงานของเทศบาลตำบลบางทราย มีข้อจำกัดในเรื่องของการติดต่อขอความร่วมมือ เนื่องจากระบบราชการมีการติดต่อเป็นขั้นตอนทำให้บางครั้ง การแก้ไขปัญหาค่อนข้างล่าช้าและไม่ทันการ เทศบาลขาดการประชาสัมพันธ์โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทำให้ประชาชนขาดความเข้าใจขาดข้อมูล การรับรู้ในการตัดสินใจว่าจะสนับสนุนหรืออาจทำให้ประชาชนเกิดความร่วมมือเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และห่างไกลจากศูนย์ประสานงานโครงการ

คำสำคัญ : การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

บทนำ

พระราโชวาท สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๓ ในการประชุม สวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียน ณ อาคารสารนิเทศ ๕๐ ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ “โครงการอนุรักษ์

พันธกรรมพีชฯ ได้เริ่มต้นขึ้นราวปีพุทธศักราช 2535 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สถาบันต่างๆ ที่มีหน้าที่ในการศึกษาพีชพรรณต่างๆ และ บุคคลที่สนใจได้มีโอกาสปฏิบัติงานที่ศึกษาพีชพรรณต่างๆ ที่มีอยู่จำนวนมากในประเทศไทย ได้ศึกษาวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ได้รวบรวมเป็นหลักฐานไว้ และเพื่อเป็นสื่อในระหว่างสถาบันต่างๆ บุคคลต่างๆ ที่ทำการศึกษาให้สามารถ ร่วมใช้ฐานข้อมูลเดียวกัน เพื่อให้การศึกษาไม่ซ้ำซ้อน สามารถที่จะดำเนินการก้าวหน้าเป็นประโยชน์ในทางวิชาการได้ ส่วนโครงการสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียนนั้นก็เป็งานที่สืบเนื่องต่อจากงานอนุรักษ์พันธกรรมพีช เพิ่งจะได้ เดินทางไปเยี่ยมดูโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ได้เห็นว่าโรงเรียนบางแห่งนั้นมีภูมิทัศน์ที่ร่มรื่นมีพืชพันธุ์หลายชนิด ในวิชาเรียนของนักเรียนที่จริงตั้งแต่เป็นเด็กเล็กๆ ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมมัธยม ทางครูอาจารย์ก็มักจะสอนให้นักเรียนศึกษาถึงโลกของเรา เรื่องของธรรมชาติ ฉะนั้นการที่ศึกษาของใกล้ตัว ได้แก่พีชพรรณที่มีอยู่ในธรรมชาติ นั่นก็เป็นสิ่ง ที่ง่ายไม่เสียค่าใช้จ่ายสูง และมีประโยชน์เพิ่มประสบการณ์แก่นักเรียนในด้าน ต่างๆ ได้ จึงเห็นว่างานที่คนในระดับที่เป็นผู้ใหญ่ได้ทำ ได้ศึกษาในพีชพรรณต่างๆ นั้นแม้แต่เด็กระดับเล็กก็น่าจะได้ประโยชน์ด้วย โรงเรียน บางแห่งก็ตั้งอยู่ในที่ ทุรกันดาร แต่ก็ยังมีพีชพรรณต่างๆ ขึ้นอยู่ ที่คนอื่นๆ นอกพื้นที่จะเข้าไปศึกษาได้ยาก ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองก็อาจจะมีควมรู้นั้น มากกว่าคนอื่นๆ นักเรียนก็อาจจะ เรียนจากผู้ปกครองของนักเรียนเป็นเรื่องของ ภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าพีชชนิด นี้คืออะไร แล้วก็ได้ศึกษาเปรียบเทียบกับวิทยาการ สมัยใหม่ที่ครูบาอาจารย์สั่งสอน หรือมีปรากฏในหนังสือ นอกจากนั้นการศึกษา เรื่องพีชพรรณน่าจะเป็นประโยชน์ต่อ นักเรียนในแง่ต่างๆ ได้ คนที่ศึกษาเรื่องพีชนั้นก็ได้รับความสุขความสบายใจมีความคิดในด้านสุนทรีย์ ด้านศิลปะในแง่ต่างๆ อาจจะศึกษาหรือใช้เป็น อุปกรณ์การศึกษาในหมวดวิชาต่างๆ ทั้งในเรื่อง ของวิทยาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งครูและนักเรียน โรงเรียนได้นำมาปฏิบัติ แต่ละโรงเรียนก็มีความคิดแตกต่างกันไป หรือว่า

บางอย่างก็เหมือนกัน บางอย่างก็แตกต่างกัน ก็เป็นเรื่องที่ดีถ้าทุก โรงเรียนสามารถที่จะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการมาเสนอผลงาน หรือนำผลงานมาบันทึกลงในสื่อ ต่างๆ ที่จะสามารถนำมาแลกเปลี่ยนกันได้ จึงเห็นว่าในการจัดงานในลักษณะนี้น่าจะ เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการและนักเรียนในโรงเรียนอื่นๆ ที่ยังไม่ได้เข้า ร่วมโครงการขอแสดงความยินดีด้วยกับโรงเรียนที่ได้รับรางวัล และโรงเรียนที่สามารถ รักษามาตรฐานของ สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเอาไว้ได้ พวกที่รักษามาตรฐานไว้ไม่ได้ ก็ไม่ต้องเสียใจ เสียใจไปเพราะการที่จะจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานก็ ไม่ใช่ของที่ง่าย และโรงเรียนที่อยู่ในลักษณะต่างๆ ก็อาจจะไม่สามารถที่จะปฏิบัติงาน ในด้านนี้ได้ อย่างเต็มที่ทุกแห่ง ก็ถ้ามีความพยายามได้ก็ขอให้พยายามต่อไป แต่ว่าถ้ามี กิจกรรมในด้านอื่นที่เร่งด่วนกว่า ทำไม่ได้ ก็ไม่ต้องเสียใจที่ไม่ได้รางวัล หวังว่า การศึกษาเท่าที่ปฏิบัติมาก็จะปฏิบัติ ต่อไปในอนาคต มีประโยชน์ในการที่จะได้ เพิ่มพูน ความรู้ทางวิชาการที่นักเรียน จะต้องศึกษาต่อไปในระดับสูงหรือว่าเพิ่มพูน ความรู้ต่างๆ ในด้านวิชาชีพ ซึ่งนักเรียนก็อาจจะนำไปประกอบอาชีพได้ต่อไป ยกตัวอย่างเช่น มี นักเรียนบางโรงเรียนที่ศึกษาในด้านของการเขียนภาพทางวิทยาศาสตร์ นั่นก็จะใช้เป็น อาชีพในอนาคตเป็นต้น หวังว่าทุกคนคงได้รับ ประโยชน์ในการมาร่วมประชุมในครั้งนี้ ทั้งครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องมีความ สุขสวัสดิ์ด้วยกัน”

เทศบาลตำบลบางทราย" ได้เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอัน เนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องด้วยพระองค์ทรงสืบพระราชปณิธานและพระ ราชภารกิจของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรม นาดบพิตร ที่ทรงอนุรักษ์ต้นยางนา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 และทรงเห็นความสำคัญของ การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในการปกป้องพันธุกรรมพืช การสำรวจ ปลูกรักษาการ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช วางแผนพัฒนาพันธุ์พืช การสร้างจิตสำนึกในคา

รอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เพื่อป้องกันชาวต่างชาติที่เข้ามาศึกษาวิจัยและพัฒนา แล้วจดสิทธิบัตรเป็นพืชพันธุ์ใหม่ ซึ่งอาจส่งผลให้ประเทศไทยไม่ได้เป็นเจ้าของสิทธิในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้น ๆ ในปีงบประมาณ 2555 ทางโครงการเน้นเรื่องการทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ทางโรงเรียนชลบุรี "สุขบท" เป็นหน่วยงานหนึ่งที่อยู่ในตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี ที่ร่วมสนองพระราชดำริและเห็นความสำคัญในการสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร เกิดความรักหวงแหน ร่วมกันบำรุงรักษาวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นของบางทราย ดังพระราโชวาทของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการประชุมประจำปีโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในวันที่ 14 สิงหาคม 2540 ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพฯ "การที่จะสอนให้นักเรียนหรือให้เด็กมีความรู้และมีความรักทรัพยากร คือความรักชาติ รักแผ่นดินนี้ก็คือรักสิ่งที่เป็นสมบัติของตัวเอง การที่ให้เขารักษาประเทศชาติหรือรักษาสมบัติของเขานั้น ทำได้โดยสร้างความรักความเข้าใจ ถ้าใครไม่รู้จักกัน เราก็ไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มีความผูกพันต่อกัน แต่ถ้าให้เขารู้จักว่าสิ่งนั้นคืออะไร เขาจะรู้สึกชื่นชมและรักหวงแหนในสิ่งนั้นว่าเป็นของตนและจะทำให้เกิดประโยชน์ได้" ตามที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริบางประการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช การสอนและอบรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณนั้น ควรใช้วิธีการปลูกฝังให้เด็กเห็นความงดงาม ความน่าสนใจ และเกิดความปิติที่จะทำการศึกษาและอนุรักษ์พืชพรรณต่อไปการใช้วิธีการสอนการอบรมที่ทำให้เกิดความรู้สึกกลัวว่าหากไม่อนุรักษ์แล้ว จะเกิดผลเสีย เกิดอันตรายแก่ตนเอง ทำให้เด็กเกิดความเครียดซึ่งจะเป็นผลเสียแก่ประเทศในระยะยาว โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ดำเนินงานสนองพระราชดำริจัดตั้งงาน "สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน" เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนในกาสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยให้เยาวชน

นั้นได้ใกล้ชิดกับพืชพรรณไม้ เห็นคุณค่าและประโยชน์ อันจะก่อให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์พืชพรรณต่อไปซึ่งสามารถดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์ในพื้นที่ของโรงเรียนเป็นการจัดแหล่งการเรียนรู้ที่สร้างโอกาสให้นักเรียนได้เผชิญกับความเป็นจริงตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะต้นไม้ และสิ่งมีชีวิตที่อยู่อาศัยสัมพันธ์กับพืชพรรณไม้ทั้งหลายรวมถึงระบบนิเวศที่เกื้อกูลกันของธรรมชาติในชีวิตของเด็กที่สัมพันธ์กับธรรมชาติจะเปิดโอกาสแห่งการแสวงหาความรู้จากประสบการณ์ตรง เป็นการสร้างความรู้ที่แน่นแฟ้นเฉพาะความอ่อนโยนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชีวิตทั้งหลายซึ่งเป็นเพื่อนร่วมโลกเดียวกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ศึกษากรณีเทศบาลตำบลบางทราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ศึกษากรณีเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชของเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการ ในแผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อไป ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นการปกครองที่ประชาชนในชุมชนเป็นผู้เลือกตั้ง ตัวแทนของตนขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ปกครองชุมชนในภารกิจที่รัฐ ได้กระจายอำนาจปกครองมาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเป็นนิติบุคคลและมีโครงสร้างเป็นสองส่วนคือ ส่วนแรกที่ทำ หน้าที่ออกข้อบังคับและติดตาม

กำกับดูแลการดำเนินงาน (อาจเรียกว่าเป็นส่วนนิติบัญญัติ) และส่วนที่สองทำหน้าที่กำหนดนโยบายการทำงานและบริหารงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามนโยบาย (เรียกว่าเป็นส่วนบริหาร) บุคลากรในองค์การจะประกอบไปด้วยผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในพื้นที่ และผู้ปฏิบัติงานประจำขององค์การ การดำเนินงานขององค์การต้องเป็นไปในลักษณะที่ให้ความสำคัญต่อกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ และมุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่เป็นหลัก การกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) คือการที่รัฐมอบอำนาจบางอย่างในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ท้องถิ่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการด้วยงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง โดยที่ราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่ดูแลและควบคุมเท่านั้น มิได้เข้าไปบังคับบัญชาสั่งการ และได้สรุปความสำคัญของการกระจายอำนาจไว้ดังต่อไปนี้

(1) มีการจัดตั้งหน่วยงานเป็นองค์กรนิติบุคคลอิสระ เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น นิติบุคคลดังกล่าวเป็นนิติบุคคลในกฎหมายมหาชนที่มีงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง กับมีความอิสระในการจัดทำบริการสาธารณะที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องขอรับคำสั่งจากราชการบริหารส่วนกลาง

(2) มีการเลือกตั้งผู้บริหารองค์การส่วนท้องถิ่น และสภาท้องถิ่น ทั้งหมดหรือบางส่วน อาจเป็นการเลือกตั้งโดยตรงหรือทางอ้อมก็ได้ กล่าวคือประชาชนในท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองโดยการเลือกตั้งตัวแทนเข้ามากำหนดนโยบายและบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอิสระในตนเอง ที่จะดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ โดยไม่ต้องรับคำสั่ง หรืออยู่ใต้บังคับบัญชาของราชการส่วนกลาง มีอำนาจ

วินิจฉัยสั่งการ และดำเนินกิจการได้ด้วยงบประมาณและด้วยเจ้าหน้าที่ของตนเอง (พงศ์
สันท์ ศรีสมทรัพย์, เอกสารประกอบการสอน, การบริหารงานส่วนท้องถิ่น, 29)

แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสิ่งแวดลอม

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอม หมายถึง การใช้
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมอย่างฉลาด โดยใช้ให้น้อย เพื่อให้เกิดประโยชน์
สูงสุด โดยคำนึงถึงระยะเวลาในการใช้ให้ยาวนาน และก่อให้เกิดผลเสียหายต่อ
สิ่งแวดลอมน้อยที่สุด รวมทั้งต้องมีการกระจายการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างทั่วถึง
อย่างไรก็ตาม ในสภาพปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมมีความเสื่อมโทรม
มากขึ้น ดังนั้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมจึงมีความหมายรวมไปถึง
การพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดลอมด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอม
สามารถกระทำได้หลายวิธี ทั้งทางตรงและทางอ้อม เกษม จันทรแก้ว (2536 : 99-100)
ได้ให้ความหมายของการอนุรักษ์ไว้ว่า การเก็บรักษา สงวน และการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอม เพื่อจะได้อำนวยให้คุณภาพสูงในการสนองความ
เป็นอยู่ของมนุษย์ตลอดไปหรืออีกความหมายหนึ่งคือ เป็นการใช้อย่างมีความต้องการและ
ประหยัดไว้เพื่อใช้ในอนาคต

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ประการแรก เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับ
การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ศึกษากรณีเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัด
ชลบุรี พบว่าการศึกษาการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช พบว่า การจัดทำฐานข้อมูลทะเบียน
พรรณไม้ในชุมชน ป้ายชื่อ รูปภาพ การใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดย
การเก็บข้อมูลผ่านการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
(อพ.สธ.) ด้านโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ปรากฏใน

รูปแบบกิจกรรมจำนวน 8 กิจกรรม เทศบาลตำบลบางทรายได้ดำเนินงานตามกิจกรรมจำนวน 6 กิจกรรม แบ่งตามกรอบดำเนินงาน 3 กรอบ ดังนี้

1) กรอบการเรียนรู้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาและด้านการบริหารจัดการด้านการปกป้องทรัพยากร

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปกป้องพันธุ์กรรมพืช เทศบาลตำบลบางทรายได้มีการกำหนดขอบเขตพื้นที่และการสำรวจทรัพยากร การกำหนดพื้นที่ปกป้อง จำนวน 1 พื้นที่ 3 ไร่ การสำรวจทรัพยากรในพื้นที่ปกป้อง พืช จำนวน 10 ชนิด สัตว์จำนวน 10 ชนิด ชีวภาพอื่นๆ จำนวน 5 ชนิด การทำผังแสดงขอบเขตพื้นที่ปกป้องจำนวน 1 พื้นที่ 3 ไร่ การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ปกป้อง พืช จำนวน 10 ชนิด สัตว์ จำนวน 10 ชนิด ชีวภาพอื่นๆ จำนวน 5 ชนิด พืชตัวอย่างแห้งเฉพาะส่วน จำนวน 10 ชนิด ชีวภาพอื่นๆ จำนวน 5 ชนิด ชีวภาพ จำนวน 1 ชนิด

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืช เทศบาลตำบลบางทราย ได้เก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืช ในเขตเทศบาลจำนวน 2 ชุมชน เพื่อรวบรวมเป็นทะเบียนพรรณไม้ในชุมชน ชุมชนที่ 1 คือชุมชนบ้านท่าถ่านล่าง มีพืชที่ได้ขึ้นทะเบียนพรรณไม้ จำนวน 3 ชนิด

ได้แก่ ต้นแสมขาว ต้นโกกงาง และต้นจาก ชุมชนบ้านท่าถ่านบน มีพืชที่ได้ขึ้นทะเบียนพรรณไม้ จำนวน 8 ชนิด ได้แก่ กล้วย มะนาว ทองกลาง หางนกยูง พริก ขิง หนุมาร ถวายกาย มะม่วง ชุมชนบ้านคองคาไธย มีพืชที่ได้ขึ้นทะเบียนพรรณไม้ จำนวน 17 ชนิด ได้แก่ มะฮอกกานี ต้นปีบ ต้นหว้า ต้นจามจุรี ไทรใบแก้ว แคนา กระจีจัน แคนแสด ตะแบก ดินเป็ดน้ำ จำปี คุณ อินทผาลัม จันทผา แสมดำ แสมขาว โกกงาง รากจืด ชุมชนบ้านหัวหินพัฒนา มีพืชที่ได้ขึ้นทะเบียนพรรณไม้ จำนวน 55 ชนิด แก้ว กาน้ำ เข็มแดง คุณ, ราชพฤกษ์ ชบา พญารากคำ เฟื่องฟ้า ฟ้ายะลวยโจร แสงจันทร์ หูกวาง ตะไคร้ ข่า กะเพรา โหระพา เสลดพังพอนตัวผู้ ว่านหางจระเข้ เตยหอม ขมิ้นชัน เหงือกปลาหมอ

ดอกข้าว อบเชย จำปี กานพลู มะกรูด ทับทิม ตะไคร้หอม มะขาม เทพทาโร มะนาว ว่าน
 ชักมดลูก หางนกยูงไทย ขลุ่ กระจินณรงค์ มะรุม หูกะจิง พุด เข็มสามสี กล้วยน้ำว่า
 ดินเป็ดน้ำ ขนุน มะยม มะลิซ้อน ชวนชม ไทรเกาหลี บัวสายแดง โกสน สาเก มะเฟือง
 ละครแห่น บัวบก บอระเพ็ด พญาสัตบรรณ ดินเป็ด มะฮอกกานีใบใหญ่ ใฝ่ไร่ โมกมัน

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืช เทศบาลตำบลบางทราย
 ได้ดำเนินการจัดหาและรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น โดยการจัดหากกล้าไม้ จำนวน 1,000
 ต้น แจกจ่ายให้ประชาชนนำไปปลูกตามเขตพื้นที่ปกปักของทางเทศบาล และมีการ
 ติดตามการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรท้องถิ่น มีการบันทึกการ
 เปลี่ยนแปลงของต้นกล้าไม้ที่ได้ดำเนินการปลูก ว่าจากการปลูกไปจำนวน 1,000 ต้น นั้น
 ต้นกล้ามีการเจริญเติบโตหรือไม่

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุ์กรรมพืช เทศบาลตำบลบาง
 ทราย มีการดำเนินงานฟื้นฟู บำรุงรักษา ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น เพื่อแจกจ่ายต้นกล้าไม้ให้กับ
 ชุมชน ขยายพันธุ์พืช จำนวน 500 ต้น แจกจ่ายพันธุ์พืช จำนวน 300 ต้น เทศบาลตำบล
 บางทราย ได้ใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชโดยการจัดการท่องเที่ยวเชิง
 นิเวศน์

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุ์กรรมพืช เทศบาลตำบลบางทรายได้
 รวบรวมและบันทึกข้อมูล พันธุ์กรรมพืช ทะเบียนพรรณพืช มีระบบจัดเก็บและสืบค้น
 ได้ (เอกสารและคอมพิวเตอร์) เก็บเป็นแฟ้มข้อมูล 1 ชุด ตกแต่งศูนย์ข้อมูล วัสดุในศูนย์
 ข้อมูล แฟ้มข้อมูล 3 ด้าน ไฟล์ข้อมูล 3 ด้านในระบบงานคอมพิวเตอร์

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมการวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช เทศบาลตำบลบางทราย
 สนับสนุนสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช (งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน)
 สนับสนุนในเรื่องงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกต่าง เทศบาลได้จัด

อบรมให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน นักเรียน
กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 200 คน ครู 3 คน

การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชของเทศบาลตำบลบางทราย พบว่า การดำเนินการใน
กิจกรรมต่างๆได้รับความร่วมมือจากประชาชนในแต่ละชุมชนเป็นอย่างดี ประชาชนให้
ความสนใจในกิจกรรมการอนุรักษ์พันธุ์พืชในเขตพื้นที่ของตนเอง เทศบาลตำบลบาง
ทรายได้ดำเนินงานอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยมีโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นแบบอย่างในการดำเนินกิจกรรม โดยการดำเนินงาน
ฐานทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อดำเนินงานให้ครบถ้วนทั้ง 6 กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผน
ดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เทศบาลตำบลบางทราย จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการ
ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่นตำบลบางทรายขึ้น การมอบหมายการ
ดำเนินงานการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
(อพ.สธ.) นั้น ได้มอบหมายให้คณะกรรมการศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร
ท้องถิ่นตำบลบางทราย ดำเนินงานสนองพระราชดำริในโครงการฯ ดังกล่าวให้ครบถ้วน
ทั้ง 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวม
ทรัพยากรท้องถิ่น กิจกรรมการปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น กิจกรรมอนุรักษ์และใช้
ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และกิจกรรม
สนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ในแต่ละกิจกรรมทางเทศบาล
ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานไว้อย่างครบถ้วน เทศบาลตำบลบางทรายได้เลือกพื้นที่ปกปัก
ที่หมู่ที่ 5 กำหนดขอบเขตแสดงผังและผังพรรณไม้ในพื้นที่ปกปักและมีป้ายแสดงใน
พื้นที่ปกปัก มีการสำรวจทรัพยากรในพื้นที่ปกปัก ในปี 2558 มีไม้ยืนต้นจำนวน 3 ชนิด
จำนวน 250 ต้น ในพื้นที่จำนวน 2 ไร่ เทศบาลได้นำเนิการดูแลทรัพยากรในพื้นที่ปก

ปัก โดยปักแนวไม้ไผ่เพื่อเก็บตะกอน ชะลอคลื่น ป้องกันการบุกรุกป่าชายเลน และดูแล การเจริญเติบโตของพรรณไม้ในพื้นที่ปักปัก พื้นที่โคกเค่นในเขตตำบลบางทรายก็คือ ต้นโกกวาง ต้นแสม เพราะเทศบาลตำบลบางทราย เป็นเขตที่อยู่ติดชายฝั่งทะเล มีป่าชายเลนทอดยาวตลอดแนวชายฝั่ง

จากวัตถุประสงค์การวิจัยประการที่สอง เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ปัญหาและอุปสรรคของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตำบลบางทราย 1. ด้านการปกป้องพันธุกรรมพืช การสำรวจทรัพยากรในพื้นที่ปักปักไม่สามารถสำรวจให้แล้วเสร็จได้ตามแผนการดำเนินงานได้ เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์มีความยากต่อการเข้าถึงทรัพยากรท้องถิ่นได้ จึงต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกและชาวประมง 2. การจำแนกชนิดของทรัพยากรในพื้นที่ปักปักแต่ละชนิด ก็ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรในพื้นที่ปักปัก การดำเนินงานเป็นไปด้วยความลำบาก เนื่องจากเป็นป่าชายเลน สภาพภูมิศาสตร์มีความยากต่อการเข้าถึงทรัพยากรท้องถิ่นได้ จึงต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกและชาวประมงในเขตพื้นที่ที่ประชาชนบางส่วนที่อาศัยอยู่ในบริเวณเขตพื้นที่ป่าชายเลน ใน หมู่ที่ 5 3. การดิครหัสประจำชนิด การดิครหัสพรรณไม้ไม่สามารถดำเนินงานให้ครอบคลุมในเขตพื้นที่ปักปักได้ เนื่องจากความยากลำบากในการเข้าถึงทรัพยากรในพื้นที่ป่าชายเลน จึงต้องหาความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกและชาวประมงที่มีเรือและอุปกรณ์กระดานถีบในการดำเนินงาน และความช่วยเหลือจากประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยในเขตบริเวณพื้นที่ปักปัก 4. กิจกรรมการปลูกรักษาพันธุกรรมพืช การติดตามการเจริญเติบโตของพืช เทศบาลตำบลบางทรายได้ดำเนิน โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการนำต้นโกกวาง ต้นแสม มาแจกจ่ายให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางทราย ได้ดำเนินการปลูกเพิ่มตามแนวเขตป่าชายเลนที่มีอยู่แล้ว เพื่อทดแทนบางต้นที่ตาย จากการบันทึกการเปลี่ยนแปลงพบปัญหาของการ

เจริญเติบโตของต้นโกกวาง ต้นแสม อัตราการตาย 65 เปอร์เซ็นต์ เกิดจากสภาวะความแห้งแล้ง ในบางครั้งฝนไม่ตกทิ้งช่วงนานเกินไป ดินโคลนน้ำเสีย มีกลิ่นเหม็น ช่วงระยะเวลาการปลูกไม่เหมาะสมทำให้ปลูกแล้วเกิดการตายเป็นส่วนใหญ่ ในบางครั้งน้ำทะเลมีคลื่นแรงซัดเอาต้นอ่อนที่เพิ่งลงปลูกลอยไปกับน้ำทะเล ทางเทศบาลตำบลบางทราย จึงได้ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกในการแก้ปัญหาาร่วมกัน 5. ปัญหาในการแสดงบทบาทของผู้ประสานงานของเทศบาลตำบลบางทราย มีข้อจำกัดในเรื่องของการติดต่อขอความร่วมมือ เนื่องจากระบบราชการมีการติดต่อเป็นขั้นตอนทำให้บางครั้ง การแก้ไขปัญหาค่อนข้างล่าช้าและไม่ทันการ 6. เทศบาลขาดการประชาสัมพันธ์โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทำให้ประชาชนขาดความเข้าใจ ขาดข้อมูล การรับรู้ในการตัดสินใจว่าจะสนับสนุนหรืออาจทำให้ประชาชนเกิดความร่วมมือเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และห่างไกลจากศูนย์ประสานงานโครงการ

การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทำให้บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ จริงๆแล้ว ความรับผิดชอบมีความหมายที่ลึกซึ้งมาก ความรับผิดชอบของพวกเราในการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ อาจจะแสดงด้วยภาพไม่ครบ แต่สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าพวกเราทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชน มีความรับผิดชอบนั่นก็คือ “ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม” ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นเราในวันนี้ หลังจากที่เทศบาลตำบลบางทรายได้เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ แล้ว ก็ได้มีการจัดประชุมภายในองค์กร ตามการบริการงานและการจัดการ ด้านที่ 1 เช่น การประชุมสภา การประชุมประชาคม การประชุมกลุ่มอนุรักษ์ของหมู่บ้าน และประชุมคณะทำงาน ได้มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ จำนวน 3 ด้าน 6 งาน ซึ่งทุกท่านที่มีรายชื่อตามคำสั่งต่างๆ มีความรับผิดชอบเข้าร่วมประชุมต่างๆ และปฏิบัติงานตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช มีการลงพื้นที่สำรวจพื้นที่

ปกปัก และทรัพยากรในพื้นที่ปกปัก เช่น ทรัพยากรพรรณไม้ ซึ่งเราจะต้องลงพื้นที่จริงสำรวจ วัดขนาด ปฏิบัติจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณ และการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นที่ยอมรับสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางทราย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชุมชน ผู้รู้ในท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการใช้ฐานทรัพยากรท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ มีการเยี่ยมชมงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นจากหน่วยงานอื่นๆ ทางเทศบาลยังได้ไปให้ความรู้เกี่ยวกับงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นกับหน่วยงานที่สนใจ และทางผู้บริหารนายกเทศมนตรี ยังสร้างแรงจูงใจและสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนและสื่อมวลชนในโครงการ อพ.สธ. ทำให้เรารักบ้านเกิด รุกภูมิปัญญาวัฒนธรรมเราต้องรักบ้านเกิดของเรา ผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ทำให้พื้นที่ที่รับผิดชอบในเขตเทศบาลตำบลบางทรายมีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย รมรื่น น่าอยู่ มีการจัดวางผังเมืองของเทศบาลที่มีความเป็นระเบียบและรักษาสิ่งแวดล้อม ทำให้ได้รับการประเมิน EHA 4001 Environmental Health Accreditation ผ่านระดับเกียรติบัตรรับรองการบริหารอนามัยสิ่งแวดล้อม เทศบาลดำเนินโครงการ อพ.สธ. อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี เลือกพื้นที่เทศบาลตำบลบางทรายในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชลบุรี เป็นตัวอย่างของจังหวัดชลบุรีในการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มีอาคารทรัพยากรท้องถิ่นตำบลบางทราย โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ของเทศบาลสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือกันทุกภาคส่วน มีต้นแบบและสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจพวกเราชาว อพ.สธ. เราจะเดินตามรอยพ่อ

สำหรับบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบลบางทรายในการส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชจะเห็นได้ว่ามีบทบาทในการส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชโดยการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินโครงการต่อเนื่องในทุกๆปี เช่นเดิมกับงานวิจัยของ ภัทรวรรณ

(2556) ที่ได้ทำการศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี พบว่าเทศบาลตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี มีการบริหารและจัดการ การใช้ประโยชน์ การคุ้มครอง การพัฒนาและฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางตะบูน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

สำหรับเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบลบางทราย ในส่วนการส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ตำบลบางทราย ในประเด็นดังต่อไปนี้ 1) เทศบาลตำบลบางทราย มีความต้องการเขตพื้นที่ปกปักเพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีอยู่ เพื่อเป็นแหล่งฟื้นฟูป่าชายเลนและเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์ทะเล 2) เทศบาลตำบลบางทรายต้องการปลูกฝังจิตสำนึกของเยาวชน เพื่อสร้างความหวงแหน อนุรักษ์ และให้ความสำคัญของป่าชายเลนในถิ่นที่อยู่ของตนเอง 3) เทศบาลตำบลบางทราย ต้องการให้พนักงานภายในเทศบาลเข้าใจถึงแก่นแท้ของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการอนุรักษ์อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมืองกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ผ่านการดำเนิน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นการศึกษาในประเด็นการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชเพียงประเด็นเดียว น่าจะมีการศึกษาในประเด็นเรื่องอื่นๆเพิ่ม เนื่องจากว่าโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ไม่เพียงแต่การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีเรื่องอื่นๆ เช่น ประเด็นที่หนึ่งการเก็บข้อมูลในท้องถิ่น เป็นการเก็บข้อมูลของหมู่บ้าน ชุมชน เพื่อให้ทราบข้อมูลทางด้านศาสนา ประชากร สถานที่ศึกษา และการบริหารขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นที่สองการเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น เป็นการสำรวจเก็บจัดทำฐานข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น เพื่อทราบข้อมูลการประกอบอาชีพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา กำหนดแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนา ในด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ประเด็นที่สามการเก็บข้อมูลด้านกายภาพของท้องถิ่น เป็นการเก็บข้อมูลทางด้านการเก็บรวบรวมสภาพภูมิประเทศ ลักษณะดิน แหล่งน้ำ อุณหภูมิ ปริมาณแสง ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของทรัพยากรกายภาพในท้องถิ่น ประเด็นที่สี่การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน เป็นการเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน เป็นการเก็บข้อมูลที่มา การตั้งถิ่นฐาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ประเด็นที่ห้า การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น เป็นการเก็บข้อมูลสัตว์ที่มีความสำคัญ และมีลักษณะพิเศษ สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาและใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ประเด็นที่หก การเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาต่าง ๆ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.//สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2562.//จาก/
http://www.phetchabun.go.th/download_pmqa/book_file/1327407278_a25kmk72.pdf
 กิตติยา ขอเชื้อกลาง. (2555). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรองรับผลกระทบจากโครงการภาครัฐ : กรณีศึกษาโครงการขยายถนนพระราชต์ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์.รป.ม.สาขานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เกษม จันทรแก้ว. (2536). การอนุรักษ์. (99-100)
- คู่มือการแปลงแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2550-2554 ไปสู่การปฏิบัติสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จินดา ชำรงอารีย์กุล.// (2557).// บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการผลักดันวาระ

นโยบายด้านปัญหาแรงงานต่างด้าว : กรณีศึกษาเทศบาลนครสมุทรสาคร

เทิดชาย ช่วยบำรุง.// (2552).// บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการ

พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.// หน้า 77.//

พิมพ์ครั้งที่ 1.// กรุงเทพมหานคร.// สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจา

นุเบกษา

นพวรรณ เชื้อโชติ. (2556). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนา

ท้องถิ่นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลกุด

ชุมภู อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ คณะบริหารศาสตร

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

นิวัติ เรืองพานิช. (2546). การอนุรักษ์. (45).

ปิติภูมิ พิมพ์าลัย. (2560). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเขาค้อ

จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย

ราชภัฏพิบูลสงคราม

ปริญนันท์ ฤทธิเผ่าพันธุ์. (2555). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ

อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยทรงดำ กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลคอนมะนาว

อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. การค้นคว้าอิสระ. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.

มหาลัยศิลปากร.

ประกาศิต โสมสองชั้น. (2552). การบริหารงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนของโรงเรียน

ประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าอิสระ. ครุศาสตรมหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ระเบียบวาระการประชุม คณะทำงาน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อพ.สธ.-สธ.) ครั้งที่ 1/2562 วันพฤหัสบดีที่ 17 มกราคม 2562 เวลา 10.00 นาฬิกา ณ ห้องประชุม 1 อาคาร 3 ชั้น 5 กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

รายงานผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นตำบลบางทราย ./(2559)./เทศบาลตำบลบางทราย./ชลบุรี.

แผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี./ (2561)./ชลบุรี

พงศ์สันท์ ศรีสมทรัพย์, เอกสารประกอบการสอน, การบริหารงานส่วนท้องถิ่น, 29-30

ภัทรวรรธ สงวนทรัพย์./ (2556)./ บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ./ วิทยานิพนธ์./ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต./ สำนักงานโครงการศรียา รักพงศ์./ (2558)./ บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี./ วิทยานิพนธ์./ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต./ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สัญญา จิโนสวัสดิ์. (2552). การบริหารงานที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนฝายกวางวิทยาคม อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. การค้นคว้าอิสระ. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ศิริดา ท่งสง./ (2558)./ บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้./ การค้นคว้าอิสระ./ นิติศาสตรมหาบัณฑิต.

อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี./ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช./ สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2562./ จาก <http://www.rspg.or.th/information/index.htm>.